

افزایش کیفیت فضای شهری از طریق گسترش پیاده مداری (مطالعه موردی: میدان ونک تهران)

حسن احمدی^۱، ونداد بنائی کشتان^{۲*}

۱- استادیار گروه شهرسازی، دانشکده معماری و هنر، دانشگاه گیلان، آدرس پست الکترونیکی: hamed@guilan.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشگاه گیلان، آدرس پست الکترونیکی: vandadbanai@yahoo.com

چکیده

با آغاز دوران تجدد به واسطه تسلط پدیده ماشین گرایی و ماشینی شدن از یک سو و توجه به توده ساختمانی و فراموش نمودن فضا، فضای شهری و عابران پیاده که مهمترین عناصر سازنده این فضا ها بودند مورد بی توجهی قرار گرفتند و خودرو ها به عناصر مسلط در شهر تبدیل شدند. در کشور ما ایران و در شهر تهران فضاهای شهری تنها به عبور و مرور خودرو اختصاص یافته است و از نقش اصلی خود به عنوان فضای انسانی دور افتاده است. در این راستا از راهکارهایی که برای طرح شهر مطلوب شهروندان در برابر اوضاع نا بسامان شهرسازی مدرن، در عرصه های شهرسازی جهان مطرح شده می توان به جنبش پیاده گستری اشاره نمود. این جنبش سیمای کالبدی مراکز شهری را عوض کرده و تغییرات نوینی را در ارتقای کیفیت زندگی شهری و رفتار اجتماعی مردم به وجود آورده است. هدف از این تحقیق دستیابی به ضوابط مناسب برای گسترش پیاده مداری است که کیفیت فضای شهری را ارتقا دهد. در این پژوهش ابتدا به شناسایی و بررسی سابقه موضوع پرداخته شده است. سپس با توجه به این که میدان ونک تهران مورد مطالعه قرار گرفته است بخش شناخت بر پایه داده های بدست آمده صورت گرفته است. سپس، تحلیل مطالعات انجام شده با استفاده از مدل سوات (SWOT) انجام شده است.

نتایج تحقیق حاکی از آن است که چهار عامل اساسی "دسترسی و بهم پیوستگی"، "آسایش و منظر"، "کاربری و فعالیت" و "اجتماع پذیری" در کیفیت فضاهای شهری از اهمیت بیشتری برخوردارند که اجتماع پذیری حاصل از پیاده مداری در این بین از مهمترین عوامل مطلوبیت فضای شهری به حساب می آید. بر این اساس راهبردها و ضوابطی برای گسترش پیاده مداری در طراحی فضای شهری میدان ونک تهران در پایان تحقیق پیشنهاد شده است.

واژه های کلیدی: فضای شهری، پیاده مداری، خودرو، انسان، میدان ونک

۱- مقدمه

۱-۱- طرح مسئله

با آغاز دوران تجدد به واسطه تسلط پدیده ماشین گرایی و ماشینی شدن از یک سو و توجه به توده ساختمانی و فراموش نمودن فضا، فضای شهری و عابران پیاده که مهمترین عناصر سازنده این فضا ها بودند مورد بی توجهی قرار گرفتند و خودرو ها به عناصر مسلط در شهر تبدیل شدند. [۱]